

KATEDRALAKADEMIN

12 ÅR I KYRKANS OCH AKADEMINS TJÄNST

HÖSTEN 2026

John Emanuel Malm (1900–1968).
Storkyrkan. Oljemålning. Privat ägo.

KATEDRALAKADEMIN HÖSTEN 2026

REDAKTÖR: Normunds Kamergrauzis

FOTO: Marcus Gustafsson (6:2, 19),

Ola Kjelbye (6:3, 12:2), Alice Johansson (6:4, 24:1),

Gustaf Hellsing (6:6, 28), Evelina Carborn (6:8, 30),

Åke Paulsson (6:11, 17:1), Magnus Aronson (16:1),

Mikael Wallerstedt (16:2), Stewen Quigley (24:2),

Lars Lerin (31:1), Louise Linde (32:2),

Unsplash: (31:3, 35, 37:2), David Naylor (36:1),

Arkiv (3, 6:1, 6:5, 6:7, 6:9, 6:12, 11, 13, 17:2, 17:3,

18, 20, 24:3, 25, 29:1, 32:1, 36:2, 36:3)

Andréas Lindström (1, 6:10, 9, 10, 26, 27, 29:2,

31:3, 33, 34, 37:1, 39, 43, 45, 46, 49, 50, 51, 52,

53, 54)

FORM: september

TRYCK: Typografiska 2026

Mångfalden kan berika både tron och livet

Katedralakademien erbjuder denna höst ett brett utbud av föreläsningar och samtal.

Grundbulten utgörs av olika aspekter på Bibeln. Skälet till det är att vi detta år firar minnet av den första översättningen av Nya testamentet till svenska 1526. Det var en avgörande händelse för utvecklingen av kristen tro i vårt land. Nu kunde andra än lärda teologer och präster ta åt sig Bibelns budskap direkt utan att vara hänvisade till andras tolkningar och utläggningar. Svenska språket utvecklades också på många sätt genom översättningen.

Som en manifestation av denna händelse presenteras nu en nyöversättning, 45 år efter den förra, sista i statlig regi. Denna händelse återspeglas i programmet både vad gäller översättningsmetoder och nya översättningsval. I förlängningen aktualiseras frågan hur texterna tolkas och tillämpas i kyrkolivet idag. Bibeln är på samma gång ett levande och antikt dokument. Det skapar spänningar och framtvingar ofta djärva nytolkningar både för den enskilda människan och vårt gemensamma samhällsansvar.

Vi har också glädjen att kunna presentera tre nya skrifter i Katedralakademins skriftserie. Den ena berör de existentiella frågorna om tillit, mening och människans utsatthet. Den andra ställer oss inför frågan vad som händer varje gång vi öppnar

en bok. Den tredje lämnar ordens påverkanskraft och fokuserar vad som händer med oss när vi berörs av ordlösa, sinnliga erfarenheter. En variation på det temat återkommer i en programpunkt om det översinnliga inom konst, musik och religion.

Kristen tro har alltid lyft fram kroppen och det kroppsliga som en del av Guds skapelse. Där spelar mat och dryck en viktig roll. Hur kan vi bejaka detta livsbehov och samtidigt ta ansvar för vad vi äter och dricker i dagens värld? Den frågan får ett eget samtal.

Vi har också ansvar för hur vi som nationer förhåller oss till varandra. Där har folkrätten länge spelat en viktig och aktiv roll. Fungerar den idag? Den frågan får också en egen behandling under hösten. Två historiska gestalter får plats i programmet. Den helige Franciskus och drottning Kristina. Vilken roll har de spelat i historien och vilket inflytande kan de ha idag?

Mångfalden i höstens program är en rikedom. Den kan berika både tron och livet.

Varmt välkomna!

*Normunds Kamergrauzis,
domkyrkoteolog*

Kalendarium

SID 13

SÖNDAG 20 SEPTEMBER

FOLKRÄTTEN, FINNS DEN?

Om hotet mot den regelbaserade världsordningen

Ove Bring, professor emeritus i internationell rätt
vid Uppsala universitet, Stockholms universitet
och Försvarshögskolan

SID 11

SÖNDAG 6 SEPTEMBER

NYA TESTAMENTET PÅ NYTT

Anders Göranson, docent och generalsekreterare
vid Svenska bibelsällskapet

SID 16

SÖNDAG 27 SEPTEMBER

MAT OCH DRYCK

– teologiska och etiska perspektiv

Kajsa Ahlstrand, professor i missionsvetenskap
vid Uppsala universitet
Anna T. Höglund, professor emerita, Centrum
för forsknings- och bioetik vid Uppsala universitet
Samtalet leds av Lotta Knutsson Bråkenhielm

SID 12

SÖNDAG 13 SEPTEMBER

BOKRELEASE

ATT TRO I EN TROLÖS TID

Om tillit, mening och människans utsatthet

Per Magnus Johansson, psykoanalytiker
och docent i idéhistoria
Jonas Eek, domprost och docent i praktisk teologi

SID 17

SÖNDAG 4 OKTOBER

BIBELN, MIGRATION OCH ETT

KRISTET SAMHÄLLSANSVAR

Anna Düring, bibelvetare och stiftsteolog, Västerås stift
Hans Eklind, präst, riksdagsledamot för Kristdemokraterna
Jonathan Morgan, Centrum för teologi och religionsvetenskap,
vid Lunds universitet
Samtalet leds av Lotta Knutsson Bråkenhielm

SID 19

SÖNDAG 11 OKTOBER

BOKRELEASE

EN SJUNGANDE GUD

Musikteologiska tankekompositioner

Susanne Wigorts Yngvesson, professor i etik
vid Enskilda Högskolan Stockholm
Mattias Wager, domkyrkoorganist
Hans Ulfvebrand, Storkyrkans vänförenings ordförande

SID 20

SÖNDAG 18 OKTOBER

BORTOM FÖRNUFTET

– VAD ÄR TRANSCENDENS?

Om det översinnliga inom konst, musik och religion

Mats Liljefors, dirigent och violinist

SID 28

SÖNDAG 15 NOVEMBER

BIBELSYN(ER) INOM SVENSKA KYRKAN

Karin Tillberg, TD, teologisk sekreterare för Svenska kyrkans gudstjänstböcker

SID 21

SÖNDAG 25 OKTOBER

ATT LEVA HELHJÄRTAT

Ted Harris, TD, FTO

SID 29

SÖNDAG 22 NOVEMBER

HOMOEROTIK I ANTIKEN OCH BIBELN

Thomas Kazen, professor i bibelvetenskap vid Enskilda Högskolan Stockholm
Eskil Franck, docent i Nya testamentets exegetik vid Uppsala universitet

SID 24

SÖNDAG 1 NOVEMBER

NT 2026:

...ty det fanns icke rum för dem i gästrummet.”

Josefin de Gregorio, litteraturkritiker och författare
Jonas Holmstrand, docent och universitetslektor vid Uppsala universitet,
Hanna Stenström, docent och högskolelektor vid Enskilda Högskolan Stockholm
Henrik Williams, professor emeritus i nordiska språk vid Uppsala universitet

SID 30

SÖNDAG 6 DECEMBER

BOKRELEASE

VIDARE ÄN HIMLEN

Vad som händer när man öppnar en bok

Kristoffer Leandoer, författare och litteraturkritiker

SID 25

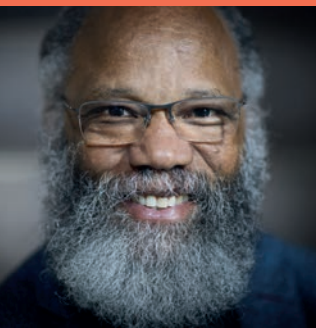
SÖNDAG 8 NOVEMBER

VAD ÄR HISTORIA?

Ulla Gudmundson, fd Sveriges ambassadör vid den Heliga Stolen (Vatikanen) och på Malta

Filosofisk och teologisk resonans

Folkkyrkan har ett ärende till alla

Svenska kyrkan är en folkkyrka. Men kan man vara folkkyrka i minoritet? Eller säg så här: hur ska Svenska kyrkan vara en levande kyrka när församling och bygd inte självklart sammanfaller?

Folkkyrkan har sin grund i en teologisk identitet. Folkkyrkan handlar absolut inte om etnisk markering. Och inte heller om geografisk utbredning eller medlemsnumerär. Tre drag som utmärker folkkyrkans identitet hör istället samman med ärende, sammanhållande uppdrag och mångfald.

Ärende. När Einar Billing för drygt hundra år sedan talade om folkkyrkan var hans syn på folkkyrkan motiverad utifrån nåden och evangeliet. Det var i dessa två som kyrkan hade sitt ärende. Snarare än att folkkyrkan omfattar alla människor är poängen att folkkyrkan – eller egentligen Gud själv – har ett ärende till alla. Billing hade en tydlig udd riktad mot frikyrkan. Om frikyrkan främst intresserade sig för den mottagna nåden var folkkyrkans kännetecken den erbjudna nåden. Guds förekommande nåd som erbjuds alla.

Överallt i vårt land står kyrkor som påminner om den förekommande nåden, den som kommer före människans handlingar, av såväl ansträngningar som tillkortakommanden. Den förekommande nåden som mynnar ut i den evangeliska frihet som Anders Frostenson diktar om: "Vi frihet fick att bo

där, gå och komma, att säga 'ja' till Gud och säga 'nej'." ¹

Detta är vad folkkyrkan förkroppsligar. Ett erbjudande till hela folket. På ett sätt är detta erbjudande helt opåverkat av numerären på medlemsstocken. På andra sätt är det inte det, helt enkelt eftersom antalet medlemmar och graden av människors engagemang i hög utsträckning inverkar på hur kyrkan kan förvalta sin kallelse.

Sammanhållande uppdrag. En av folkkyrkans finesser är att hålla samman båda begreppen: *folk och kyrka*. Det är en balansgång eftersom det i kyrkan kan finnas tendenser att betona det ena framför det andra. Men konsten ligger i att hålla dem samman. Folkkyrkan har både folkomspännande och evangeliebärande drag.

Biskopen Sven Thidevall skriver:

"Om viljan att vara folkomspännande överbetonas riskerar folkkyrkan att bli mer folk än kyrka. Om betoningen istället läggs på att kyrkans budskap måste vara ogrumlat och rent riskerar folkkyrkan att bli en kyrka utan kontakt med folket." ²

Om folkkyrkans udd på Billings tid var riktad mot frikyrkligheten kan den idag vändas mot dem som med begreppet *folk* sätter ett likhetstecken

med ett särskilt folkslag, till exempel svenskarna. Eller mot dem som med *folk* avser personer med rätt tro eller åsikter. Den evangeliskt motiverade folkkyrkan fokuserar, som sagt, på den erbjudna och förekommande nåden. Därför har den ett ärende till alla människor och sträcker sig bortom kategorier som etnicitet eller åsikter.

Mångfald. De två ord som finns i begreppet folkkyrka – folk och kyrka – berättar båda om mångfald. Man kan, kort och gott, konstatera att folkkyrkan rymmer olika sorters folk och flera kyrkosyner.

Redan på Bibelns tid var det skillnad på folk och folk, något som biskop Carl Axel Aurelius har påmint om.³ I Nya testamentet används därför flera ord för olika delar av folket: *laós, óchlos, éthnos, oikos, demos*. Alla har det gemensamt – att de är del av folket. Så också i folkkyrkan, den är en hemvist för, och har ett ärende till, alla delar av folket. Som det står i Kyrkoordningen: "Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg".⁴

På samma sätt kan ordet kyrka kan förstås på flera sätt. Tre vanliga grekiska ord för kyrka eller församling är *ekklesia, kyriakon och koinonia*. Olikskheterna dem emellan påminner om att det behöver finnas olika kyrkosyner och församling-sideal. Ur mångfalden av begrepp framträder en

"Ur mångfalden av begrepp framträder en kyrklig självbild, där det är självklart att kyrkan kan och får se olika ut. Plats och tid varierar. One size doesn't fit all."

kyrklig självbild, där det är självklart att kyrkan kan och får se olika ut. Plats och tid varierar. *One size doesn't fit all*.

En reflektion över kyrkans självbild och uppdrag behöver vara ständigt pågående, alldeles särskilt i tider med hög förändringstakt. Allt för att finna vägar framåt. Och nog kan de delar av folkkyrkans identitet som tecknats här – ärendet, det sammanhållande uppdraget och mångfalden – vara idé att ha med sig i de fortsatta samtalen och debatterna om Svenska kyrkan.

*Jonas Eek,
domprost*

Artikel har i en längre version varit publicerat i Kyrkans Tidning den 13 maj 2026.

¹ Psalm 289:1, *Den svenska psalmboken*.

² Sven Thidevall, "Sorgen och glädjen de vandra tillsammans...", i *Svenska kyrkan som minoritetskyrka. Rapport 1 från projektet "Folkkyrka i minoritet"*, Sven Thidevall (red.), (Artos, 2020, s. 106).

³ Carl Axel Aurelius, *Under ett enda valv. Folkkyrka i den moderna staden* (Svenska kyrkans församlingsnämnd, 1998).

⁴ *Kyrkoordning för Svenska kyrkan 2020*, Sjätte avdelningen.

En frivillig gåva till Katedralakademiens verksamhet tas tacksamt emot via swish 123 491 2861.

KARIN JOHANNESON

Det goda livets beskydd

*Om de tio budorden som
rättesnören för ett gott liv*

Nya testamentet på nytt

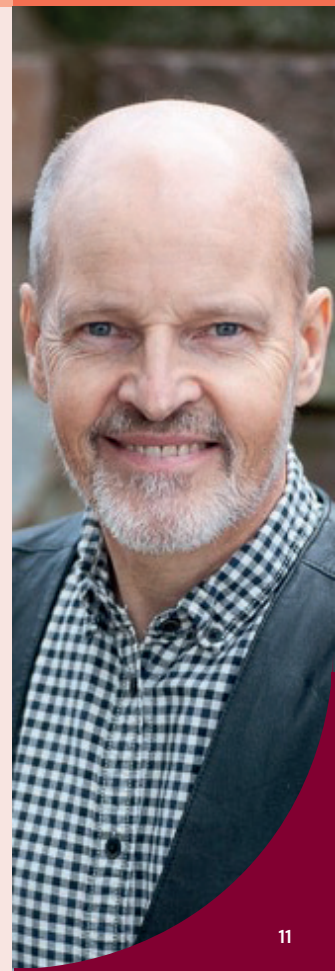
SÖNDAG 6 SEPTEMBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

Senast för 45 år sedan översattes Nya testamentet på svenska och snart kommer NT 2026.

Vad kan vi förvänta oss av Bibelsällskapets översättning av Nya testamentet? Docent Anders Göranson talar om Bibelsällskapets senaste översättning av Nya testamentet.

MEDVERKANDE

Anders Göranson, docent och generalsekreterare
vid Svenska bibelsällskapet

SÖNDAG 13 SEPTEMBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

Att tro i en trolös tid

Om tillit, mening och människans utsatthet

BOKRELEASE

PER MAGNUS JOHANSSON

Att tro i en trolös tid

*Om tillit, mening och
människans utsatthet*

I en tid präglad av att samhällliga, politiska, religiösa och kulturella auktoriteter förlorar sin bärkraft, prövar Per Magnus Johansson vad det ännu är möjligt att tro på. Mot en samtid som hotas av våld, individualism och ekonomism som tränger undan demokratins och samtalets livsrum ställs behovet av institutioner som kan bära upp människans drömmar och öppna för möjligheter till gemenskap.

Med stöd av tänkare som Freud, Legendre, Gadamer, Hegel och Kristeva belyses människans utsatthet. Historisk erfarenhet, litteraturen, filosofin och konsten försvaras som källor till kunskap om människans villkor i en samtid där förenkling och medikalisering av existentiellt lidande riskerar att tränga undan lyssnandet och eftertanke. I centrum står frågan om tron och tilliten.

Att förbereda sig för livet är också att förbereda sig för död, smärta och ovisshet, men samtidigt att återerövra hängivenheten, motståndet, ansvaret och tacksamheten. Hur kan vi leva och hur skall vi överleva?

MEDVERKANDE

Per Magnus Johansson, psykoanalytiker och docent i idéhistoria
Jonas Eek, domprost och docent i praktisk teologi

Folkrätten, finns den?

Om hotet mot den regelbaserade världsordningen

SÖNDAG 20 SEPTEMBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

Triumviratet Putin– Xi Jinping– Trump har utmanat den sedan 1945 rådande internationella ordningen och för egen del trumfat igenom en geopolitik som medger egna intressesfärer. Nu tillämpas aggression och intervention i strid med FN:s stadga. Stadgans system av kollektiv säkerhet är ett politiskt arv från drottning Kristinas tid. Den Westfaliska freden 1648 skulle upprätthållas genom gemensamt agerande mot eventuella fredsbrytare. Under de westfaliska fredsförhandlingarna står drottningen för en mjukare linje än sin rikskansler. Axel Oxenstierna ställde hårda krav, Kristina prioriterade ett snabbt fredsslut.

I dagsläget är folkrätten tillbakaträngd, politiskt och geografiskt. Här gäller det att finna strategier för att försvara det som fortfarande finns. Det demokratiska Väst behöver samarbeta med goda krafter i det Globala Syd. Nordisk diplomati skulle i FN kunna influera EU-länderna att tillsammans med latinamerikanska och afro-asiatiska länder skapa en lobbygrupp, "Den regelbaserade ordningens vänner". Folkrätten är marginaliserad, men det gäller att med aktiva insatser få den att övervintra under en svår tid, med förmåga att med full kraft komma tillbaka i en snar framtid.

MEDVERKANDE

Ove Bring, professor emeritus i internationell rätt vid Uppsala universitet, Stockholms universitet och Försvarshögskolan

I samarbete med kulturprojektet "Queen Christina, the European" och Drottning Kristinas 400-årsjubileum

Drottning Kristina

– en levnadsteckning

Visdomen är rikets pelare – Sapientia columna regnis – är Kristinas valspråk. Hon hade sett Westfaliska freden slutas 1648 och tagit emot de trettio kistor med böcker och konstföremål som plundrats i Prag strax innan striderna blåstes av. Snart skulle Kristinas kröning firas med konserter och baletter såsom *La Diane vaincus* och *Parnassus triumphans*.

Poeten Stiernhielm översatte baletten *La Nais-sance de la Paix* till Fredsafvel, ett libretto som möjligen hade Descartes som författare. De möttes i Kristinas veckovisa kulturdebatter och den förres nyplatoniska filosofi fick vika för Descartes nya världsbild.

Kristina hade genom den franske ambassadör Chanut skickat två frågor till filosofen: Vad är oändligheten? Vad är värst, missbrukad kärlek eller hat? Descartes svarade att när något är oändligt är det obegränsat. Kärlek är en rörelse i nerverna, medan vi kan älska den som vårt omdöme ser har något gott i sig. Missbrukad kärlek är skadligare än hat då den kan leda till värre konsekvenser. När Descartes gick bort efter tre månader efter en förkylning i februari 1650 hade hon läst hans filosofiska principer med den stoiskt lärde Johannes Freinsheimsius som hjälp.

Kristinas kulturella träffar på slottet leddes först av den holländske lärde Isaac Vossius, sedan av libertinen Pierre Bourdelot från 1652. Då hade Kristina läst Lucretius atomistiska diktverk *De rerum natura* och försökte få filosofen Pierre Gassendi till Stockholm, vilket han dock avböjde. Atomernas slumpvisa sammanstötningar kunde enligt Gassendi styras av att Gud projicerade sin Försyn på deras rörelser och på så sätt kunde det godas utveckling behållas.

Kristina mötte många utländska diplomater fann att de var intellektuellt spänstigare än hennes svenska omgivning och omsider föddes tanken att konvertera till katolicismen och flytta utomlands. Hon hade redan 1649 hemligen inlett diskussioner med två jesuiter, Malines och Casati, och de övertygade henne om att katolska kyrkan var universell och byggd på tradition, medan protestantismen ledde till splittring.

Hon anlände till Rom julen 1655 och skulle snart skapa ett kulturliv också där genom sin egen Accademia reale och sitt beskydd av Accademia d'Arcadia – en poetsammanslutning till försvar för den höga poesin. I hennes egen akademi diskuterades filosofi och konsten att bli välmående. Skepticismen avvisades och frågan ställdes Vem hade valt rätt? Herakleitos som grät eller Dioge-

nes som skrattade? Hon utsmyckade sitt Palazzo Riario med klassiska skulpturer, bjöd in sångerskor och ordnade konserter. Hennes intresse för musik ledde också till ett filosofiskt intresse för harmonilära och världarnas samklang.

Hon började skriva maximer redigerade i samlingarna *L'Ouvrage de Loisir* och *Sentiments Heroiques*. De präglas av skarpa iakttagelser av hovlivet och landar i ett Gudstilltal som har mystiska drag. Sven Stolpe beskrev hennes utveckling från stoicism till mystik, där hon också var inläst på epikureanism och snuddade vid quietism, men övergav dessa för ett erkännande av ett beroende av Gud vilket hon kunde kommunicera genom sina aforismer.

Stolpe skulle anföra de invändningar mot hennes person som frodades bland iakttagare, särskilt de i Paris 1656 som noterade hennes frihetliga beteende och bedömde henne som en intellektuell rebell. Hon hade lagt upp fötterna på en stol och påminde om två berömda clowner, ansåg hovdamerna som skrev brev om händelsen. I Frankrike har Kristina fortfarande en air av fritänkeri, medan man i Rom ser henne som en spännande konvertit.

Susanna Åkerman,
FD, idéhistoriker

SÖNDAG 27 SEPTEMBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

Mat och dryck

– *teologiska och etiska perspektiv*

Att äta och dricka gott och att äta och dricka tillsammans, är något som alltid betytt mycket för människors välbefinnande. Vad vi kanske inte alltid tänker på är att mat och dryck också är en betydelsefull dimension i det vi kallar religion: vad, hur och när vi äter och dricker – och med vem. Måltiden fungerar som en identitetsmarkör, markerar tillhörighet och sammanhållning – men även en markör gentemot ”de andra”.

Vad vi äter och dricker väcker även en mängd etiska problem: vilket ansvar har jag för hur maten produceras, för djurhållning och djurs lidanden, för det faktum att många världen över svälter medan jag ägnar mig åt kulinariska utsvävningar, för hur jag behandlar min egen kropp och utvecklas som människa.

I detta samtal diskuteras etiska och teologiska perspektiv på mat och dryck. Bland annat kommer alkoholens roll i religiösa sammanhang att beröras: är rusdrycker djävulskt träck eller himmelsk ambrosia?

MEDVERKANDE

Kajsa Ahlstrand, professor i missionsvetenskap vid Uppsala universitet
Anna T. Höglund, professor emerita, Centrum för forsknings- och bioetik
vid Uppsala universitet

Samtalet leds av Lotta Knutsson Bråkenhielm, TD

Bibeln, migration och ett kristet samhällsansvar

SÖNDAG 4 OKTOBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

”Varje dag möts vi av berättelser om välintegrerade personer som riskerar att utvisas och förlora allt. Sina relationer, sin framtid, sina liv. Migrationspolitiken är stenhård och slår mot samhällets minsta”, skriver biskop Fredrik Modéus i Aftonbladet, och fortsätter: ”För en kyrka värd namnet är försvaret av den minste en reflex utifrån den kristna trons kärna. /.../ När någon hamnar i kläm är det kyrkans skyldighet att reagera.”

Men är detta den enda ståndpunkt man, utifrån en kristen livssyn, kan inta i frågor om migration? Prästen Hans Eklind, riksdagsledamot för KD, menar att det inte finns någon ”kristen migrationspolitik” som vare sig Bibeln, tradition eller praxis ger ovillkorligt stöd till. För honom är en strikt reglerad migrationspolitik liktydigt med att ta ett kristet samhällsansvar.

Dessa frågor diskuteras i samtalet. En annan fråga vi tar upp är hur handläggare vid Migrationsverket bedömer trovärdigheten i asylansökningar som grundar sig på religiös konversion.

MEDVERKANDE

Anna Düring, bibelvetare och stiftsteolog, Västerås stift
Hans Eklind, präst, riksdagsledamot för Kristdemokraterna
Jonathan Morgan, Centrum för teologi och religionsvetenskap
vid Lunds universitet
Samtalet leds av Lotta Knutsson Bråkenhielm, TD

Storkyrkans vänförening

MEDLEMSAVGIFT:

Enskild medlem

250 kr/år.

Ytterligare familjemedlem

100 kr/år.

Pensionär/student

150 kr/år.

Ständigt medlemskap

2000 kr.

Betala medlemsavgiften

via bankgiro 487-5779

eller swish 123 259 4802.

Ange namn, adress och

gärna e-post.

Storkyrkans vänförening är en förening för vänner. I just detta fall är vännen Stockholms domkyrka, Storkyrkan. Det finns inga krav förknippade med att vara med i vänföreningen. En del engagerar sig mer frekvent i föreningens arbete. Andra följer det på håll. Du bestämmer själv. Men bara genom att du är medlem i vänföreningen bidrar du till kyrkans program, musikliv, inventarier och underhåll.

Storkyrkans vänförening är en ideell förening med ändamål:

- att i samverkan med stift och församling utveckla Storkyrkans funktion som domkyrka och ett andligt-intellektuellt centrum i Stockholm,
- att vårda, förnya och för allmänheten levandegöra Storkyrkans kulturarv och dess reformatoriska och ekumeniska arv,
- att med Storkyrkan som instrument medverka till kommunikation mellan kyrka, kulturliv och samhälle,
- att ekonomiskt stödja verksamhet vid Storkyrkan, som inte i önskad omfattning kan tillgodoses med allmänna medel.

Som medlem får du inbjudningar till vänföreningens speciella evenemang såsom besök i historiskt unika miljöer, föredrag och subventionerade sammankomster. Du får också rabatter på konserter i Storkyrkan och på viss litteratur.

Välkommen med som Storkyrkans vän!

En sjungande Gud

Musikteologiska tankekompositioner

BOKRELEASE

Hur kan vi med ord närma oss något som egentligen inte är ord utan ljud, klang, rytm, tystnad och kroppslig erfarenhet?

För att söka svar på sådana frågor prövar författaren idéer och argument hos teologer, poeter, musiker och filosofer. Med början i funderingar om tystnaden före sången och det aktiva lyssnandets fenomenologi leds läsaren till ytterligare frågor om skapelse, närvaro och fördoldhet: var "finns" musiken när ingen lyssnar – och vad gör den med vår förståelse av världen och Gud?

Med psalm som exempel diskuteras också sång som dialogisk praktik, där sången inte bara uttrycker tro utan även formar liv, etik och gemenskap.

MEDVERKANDE

Susanne Wigorts Yngvevesson, professor i etik vid Enskilda Högskolan Stockholm
Mattias Wager, domkyrkoorganist
Hans Ulfvebrand, Storkyrkans vänförenings ordförande

SÖNDAG 11 OKTOBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

STORKYRKANS
VÄNFÖRENINGSS DAG

SUSANNE WIGORTS YNGVEVSSON

En sjungande Gud

*Musikteologiska
tankekompositioner*

SÖNDAG 18 OKTOBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

Bortom förnuftet – vad är transcendens?

*Om det översinnliga inom konst, musik
och religion*

“Allt som är av värde i filosofin, från Platon till Schelling, är det verkligen någonting annat än idel transcendens?” Esaias Tegnér, 1821.

Transcendens definieras som något som överskrider det vanliga, materiella eller begränsade – det som går bortom människans direkta erfarenhet, förståelse eller sinnevärld. Ordet kommer från latinets *transcendere*, att stiga över eller gå bortom.

Inom religion syftar begreppet på det som är bortom den materiella världen. Gud, nirvana, upplysta medvetandetillstånd beskrivs som transcendent, de överskrider vardagens verklighet. Kant talade om fenomen som existerar oberoende av hur vi upplever dem – alltså bortom våra sinnen och vårt förnuft. Även inom konst och musik finns inslag som kan betecknas som transcendent. Med exempel från olika epoker och kulturer spanar Mats Liljefors mot tillvarons mystik. Han inbjuder till en orientering i det fördolda med en karta som består av texter, uppenbarelser, bilder, toner och en kompass som ger utslag på intuition och resonans.

MEDVERKANDE

Mats Liljefors, dirigent och violinist

*I samarbete med kulturprojektet ”Queen Christina, the European”
och Drottning Kristinas 400-årsjubileum*

Att leva helhjärtat

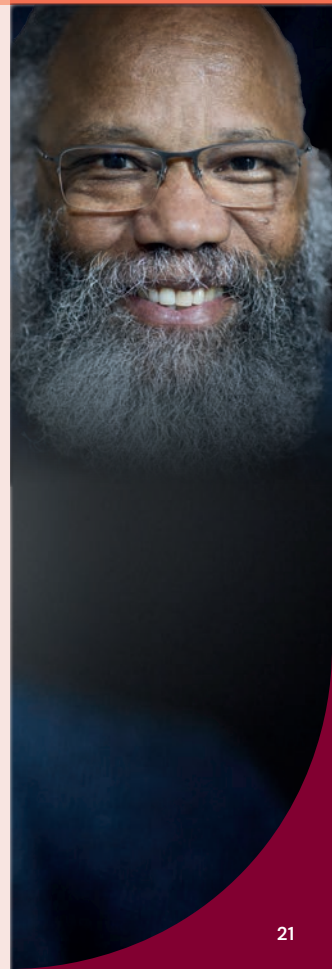
SÖNDAG 25 OKTOBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

En människa kan rikta sitt medvetande mot verklighetens objektiva, subjektiva eller transcendent dimension. Att uppmärksamma den transcendent dimensionen har beskrivits som medvetandets högsta aktivitet, kontemplation (grek *theoria*). Aristoteles skriver i slutet av *Den Nikomachiska Etiken* att en människa skall försöka "leva i enlighet med det bästa inom sig". Den helige Franciskus är känd för sitt helhjärtade deltagande i livet.

I detta föredrag presenterar Ted Harris en bild av Franciskus vandring på den kontemplativa vägen. Han kommer att betona kontemplationens grunddrag, nämligen förenkling, inspiration och förvandling.

MEDVERKANDE

Ted Harris, TD, FTO

Helige Franciskus 800-årsminne

Några dagar hade gått sedan den förfärliga novemberdagen 1202 då han blev inlåst tillsammans med andra fångar i en fängelsehåla i Perugia. Nu låg han utmattad på ett stengolv i en mörk, fuktig, underjordisk källarhåla. Aldrig förr hade Giovanni di Pietro di Bernardone (Franciskus) upplevt så mycket lidande, hunger, förnedring och trötthet. Han var inte van vid sådana umbäranden. Hans liv hade varit präglat av frihet, kreativitet, lyx och överflöd.

Franciskus försökte förstå vad som gått fel den där novemberdagen. Det var meningen att slaget vid Collestrada skulle sluta i stor seger för Assisis nyrika. Så blev inte fallet. Nu låg han på ett kallt stengolv tillsammans med några av sina vänner. Många var uppgivna och tänkte sig att döden var nära.

Franciskus förmådde dock rikta blicken mot en liten glugg, en öppning utåt, genom vilken dagens solstrålar försökte leta sig in och han upplevde en ljusglimt i mörkret. Ett hopp tändes i honom trots att de yttre omständigheterna blev sämre och sämre och några av hans kamrater blev svårt sjuka och dog.

”Hur bör en människa orientera sig i en värld präglad av stora omvälvningar? Medan många människor influerades av starka samhällskrafter som rationalism, naturfilosofi och konsumism, valde Franciskus att vandra den långa resan inåt.”

Början på Franciskus resa inåt skedde under mycket turbulenta omständigheter. Samhällslivet i Europa vid början av 1200-talet befann sig i stor omvälvning. Övergången från en feodal samhällsstruktur till en marknadsstruktur var i full gång.

Det blev mer och mer en betoning på ökad produktion, konsumtion och ekonomiska framgångar. Traditionell dualistisk metafysik började ge vika för en naturalistisk filosofi med en betoning på experiment. Städerna växte snabbt, människor upplevde frihet och krävde bildning och universitet som Paris (1150), Oxford (1096), Cambridge (1209) och Salamanca (1218) grundades.

Hur bör en människa orientera sig i en värld präglad av stora omvälvningar? Medan många människor influerades av starka samhällskrafter som rationalism, naturfilosofi och konsumism, valde Franciskus att vandra den långa resan inåt. Han utforskade medvetandets högsta aktivitet, kontemplation (grek. *theoria*).

Franciskus beskrev hur han vid ett besök till kapellet San Damiano hösten 1205 upplevde det som att en stråle av Guds kärlek föll in i hans själ. Han odlade denna upplevelse och den 16 april 1209 fick han tillstånd av Påve Innocentius III att grunda Franciskanorden. Med en stark betoning på enkelhet, vördnad för allt liv och uthållighet har den franciskanska livshållningen varit en ljusglimt i den västerländska kulturen.

2000-talet står inför stora omvälvningar. Migration. Klimathot. Artificiell Intelligens. Existentiell ohälsa. Hur ska vi orientera oss? Glöm inte att det är möjligt att utforska medvetandets högsta aktivitet, kontemplation!

Ted Harris, TD, FTO

NT 2026: *”...ty det fanns icke rum för dem i gästrummet.”*

”Trots svårigheterna och utmaningarna är det nog ingen rörelse i historien som så envist har föresatt sig att översätta sina existentiellt bärande texter till ständigt nya språk och sammanhang. Här är inkarnationsbegreppet vägledande. Gud blev människa. Ordet blev kött.” Så skriver Svenska bibelsällskapet vars översättning av Nya testamentet lanseras på Bokmässan i september 2026.

I vårt samtal möter vi några av dem som arbetat med denna. Hur har man lyckats? Vilka har svårigheterna varit? Hur förhåller man sig till det faktum att ”Bibeln är en urkund av grundläggande betydelse för den kristna församlingen samtidigt som den har en central roll i vår kultur och vårt samhälle”? I Svenska Dagbladet kommenterar Josefin de Gregorio: ”Det är skillnad på vad som egentligen är mest texttroget, och vad som blivit levd tradition i församlingen, litteraturen och samhällsgemenskapen. Här stöter vi på en intressant konflikt mellan teologi och litteratur, mellan bokstavlighet och hjärtinnerlighet.”

MEDVERKANDE

Josefin de Gregorio, litteraturkritiker och författare

Jonas Holmstrand, docent och universitetslektor vid Uppsala universitet

Hanna Stenström, docent och högskolelektor vid Enskilda Högskolan Stockholm

Henrik Williams, professor emeritus i nordiska språk vid Uppsala universitet

Samtalet leds av professor Carl-Reinhold Bråkenhielm

Vad är historia?

SÖNDAG 8 NOVEMBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

Är historia att berätta "hur det egentligen var" (Leopold Ranke)?
Men vad var det egentligen som "var"? Vad bygger historiesyner på?
Vem avgör? Vad skiljer historia från myt och saga? Från propaganda?
Är rågångarna kristallklara?

Vilka olika perspektiv är möjliga i synen på drottning Kristina och hennes roll i svensk och europeisk historia?

MEDVERKANDE

Ulla Gudmundson, fd Sveriges ambassadör vid den Heliga Stolen (Vatikanen) och på Malta

I samarbete med kulturprojektet "Queen Christina, the European" och Drottning Kristinas 400-årsjubileum

Bibelsyn(er) inom Svenska kyrkan

I kyrkoordning för Svenska kyrkan beskrivs hur kyrkan ska vila på Bibeln: "Bibelordet har kyrkan den givna grunden för vad den tror, bekänner och lär. I de bibliska läsningarna möter människorna Guds ord som genom den heliga Anden blir levande varje gång någon hör det i gudstjänsten och tar emot det i tro."

Men det står också att hela Bibeln ska förstås som profetisk och apostolisk, vilket är en formulering som funnits med sen Reformationen. Formuleringen vittnar om en bibelsyn där Jesus Kristus är Bibelns kärna och stjärna, som Martin Luther uttryckte det, och att man genom att läsa Bibeln lär känna Jesus Kristus bättre. På många sätt är denna bibelsyn inte bara för att förklara historien utan också grundbultar som Svenska kyrkan vilar på i sin förståelse och sitt bruk av bibeln.

Men på vilket sätt lever Bibeln runt om i församlingarna? Hur blir ordet levande i gudstjänsten. Beroende på vilka olika fromhetstraditioner som församlingarna står i så får Bibeln olika fokus i gudstjänsten. Predikan kanske är fokus, eller så är mässan och nattvarden fokus. Vilken plats för bibelordet då?

MEDVERKANDE

Karin Tillberg, TD, teologisk sekreterare för Svenska kyrkans gudstjänstböcker

Homoerotik i antiken och bibeln

SÖNDAG 22 NOVEMBER
KL. 13.00–14.30
STORKYRKOSALEN

Det finns inte mycket om samkönade relationer i Bibeln och begreppet "homosexualitet" fanns inte i antiken. Men de få texter som finns har ofta tolkats utan hänsyn till de historiska och kulturella sammanhangen. Vad är det till exempel som Paulus tar avstånd från?

Nya testamentet 1981 återgav två svåröversatta ord för samkönat sex med "homosexualitet". Bibel 2000 ändrade detta till "män som ligger med andra män". Bägge översättningarna är missvisande och den nya översättningen 2026 försöker rätta till detta.

Översättningar väcker frågor om hur man egentligen såg på sexuella relationer mellan personer av samma kön i antiken och i Bibeln. Vilken roll spelade maktstrukturer, samhällshierarkier och kvinnosyn? Går det över huvud taget att jämföra dåtidens tänkande och våra frågor idag? Om sådana frågor ska dagens samtal handla om.

MEDVERKANDE

Thomas Kazen, professor i bibelvetenskap vid Enskilda Högskolan Stockholm
Eskil Franck, docent i Nya testamentets exegetik vid Uppsala universitet

Vidare än himlen

Vad som händer när man öppnar en bok

BOKRELEASE

KRISTOFFER LEANDOER

Vidare än himlen

*Vad som händer när
man öppnar en bok*

Hjärnan, säger den amerikanska poeten Emily Dickinson, är vidare än himlen. Hur är det möjligt? Hur kan en människas huvud vara större än hela himlavalvet?

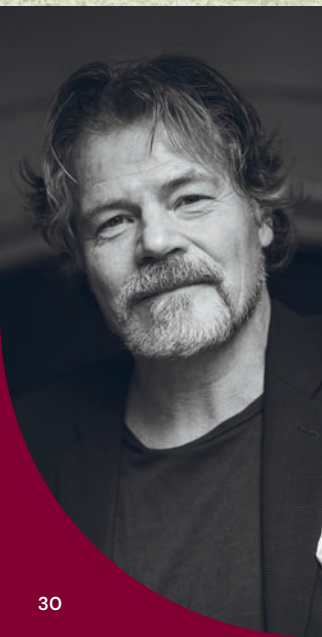
Jo, i hjärnan finns gott om plats för himlen, och ändå räcker utrymmet därinne mer än väl, fortsätter Dickinson till sin okända adressat, till att tänka på dig. Vår föreställning om världen är större än världen, för den kan omfatta både det som finns och det som inte finns; den kan omfatta både världen och förnekandet av världen.

Den som har tillgång till litteraturen har tillgång till en mångfald utan gräns, världen innanför bokens pärmar är större än världen utanför. Enligt den judiska mystikens Sefer Yetzirah, Skapelsens bok, gick också Gud tillväga som en författare när han skapade världen genom att skriva den: "Tjugotvå bokstäver: Han skar ut dem, Han högg fram dem, Han vägde dem, Han bytte ut dem, Han kombinerade dem, och formade med dem allt liv i skapelsen och allt liv i det som skulle skapas."

Allt skrivande och läsande går att förstå med utgångspunkt från Sefer Yetzirah: som ett sätt att väcka liv i det döda med bokstävernas hjälp. Utifrån bland andra Shakespeare och Bibeln kommer vi att se hur litteratur uppstår i mötet och samarbetet mellan läsare och text. Vi ska lära oss att samtala med de döda. Och med de ofödda. All litteratur är hopp.

MEDVERKANDE

Kristoffer Leandoer, författare och litteraturkritiker

Boksamtal i Storkyrkan

HÖSTEN 2026
STORKYRKAN

I samarbete med Gamla stans bokhandel fortsätter vi att boksamtala utifrån nyutkomna böcker med olika och aktuella temata. Evenemangen är gratis. Möjlighet att köpa aktuell bok och att få den signerad finns vid varje tillfälle.

I höst återkommer Lars Lerin för ett samtal (3 november) om två nya böcker *Det tysta köket* och *Prinsen av Nordland*.

För program under hösten se www.gamlastansbokhandel.com samt svenskakyrkan.se/stockholmsdomkyrkoforsamling

SAMTALSLEDARE

Kristina Ljunggren, präst

8 SEPTEMBER
10 NOVEMBER
KL. 19.00–20.30,
STORKYRKAN

Samtal under valven

Det brukar sägas att människan är både ond och god, att vi alla bär både det ljusa och mörka inom oss, att ingen människa är utan synd. Världen har alltid präglats av det som både leder till sorg, smärta och bedrövelse, men det har också alltid funnits det som visat på hopp och förnyelse.

Under två tisdagar reflekterar vi kring de eviga frågorna som rör rätt och fel och det som aposteln Paulus konstaterar i Romarbrevet: "Det goda som jag vill, det gör jag inte, men det onda som jag inte vill, det gör jag".

8 september

Är människan född syndig? Vad innebär förlåtelse? Kan det vara bra att känna skuld och skam? Jenny Karlsson, präst och disputerad teolog samtalar med Sabina Kojj om de svåra frågorna som rör synden, skuld- och skamkänslor och människans behov av upprättelse.

10 november

Vad händer bakom lås och bom på Häktet Kronoberg? Varför ber de inlåsta tonårspojkarna och varför gråter 30-åriga våldtäktsmän? Häktesprästen Ulf Lindgren berättar och funderar i samtal med Sabina Kojj.

Mässa firas i Storkyrkan kl. 18.30.

SAMTALSLEDARE

Sabina Kojj, TD

Mäster Olof och Ordet

15 AUGUSTI KL 12.30
16, 17, 18 AUGUSTI
KL 18.00
SJÄLAKORET,
STORKYRKAN

Kyrkporten är låst. Likaså är bibelordet stängt för många. Reformatorn Olof vill öppna bägge. 1526 översätter han nya testamentet till svenska. I spelet gestaltas scener ur August Strindbergs ungdomsverk Mäster Olof varvat med nyskrivna scener om Ordets tilltal idag. Hösten 2026 presenteras en ny översättning av Nya testamentet.

15 augusti kl 12.30

16, 17, 18 augusti kl 18.00 i Storkyrkan, Själakoret

Samling 10 minuter innan utanför Själakorets entré
(vid gamla telefonkiosken)

Boka biljett (fri entré): svenskakyrkan.se/stockholmsdomkyrkoforsamling

Spelas även 20, 21 augusti kl 18.00 i Söderledskyrkan, Ansgarskapellet,
Hökarängen (fri entré).

MEDVERKANDE

Christopher Rasimus

Tobias Ulfvebrand

Sabina Kojj

Joakim Schröder

Kristina Ljunggren

Iva Kojj, musiker

Ulrika van Gelder, kostym

Dag Lindberg, regi och manusbearbetning

I samarbete med Farsta församling

På Själagårdsgatan 13 i Gamla stan låg en gång i tiden Själagården, som fungerade som sjukhus, fattighus och barnhem för stadens många föräldralösa barn. I samband med reformationen lät Gustav Vasa stänga ner verksamheten för att i stället använda huset som tryckeri. Nere i källaren stod tryckpressen, där reformatorn Olaus Petri lät trycka sina reformatoriska skrifter och här trycktes även den översättningen av Nya testamentet på svenska, utgiven 1526.

Bibelsamtal i Tryckeriet

Markusevangeliet

15 OCH 29 SEPTEMBER
13 OCH 27 OKTOBER
3 OCH 17 NOVEMBER
KL. 19.15–20.30
SJÄLAGÅRDSGATAN 13

Vi läser evangeliet av Markus tillsammans, det äldsta av de fyra evangelierna som skrevs ca år 70 e Kr.

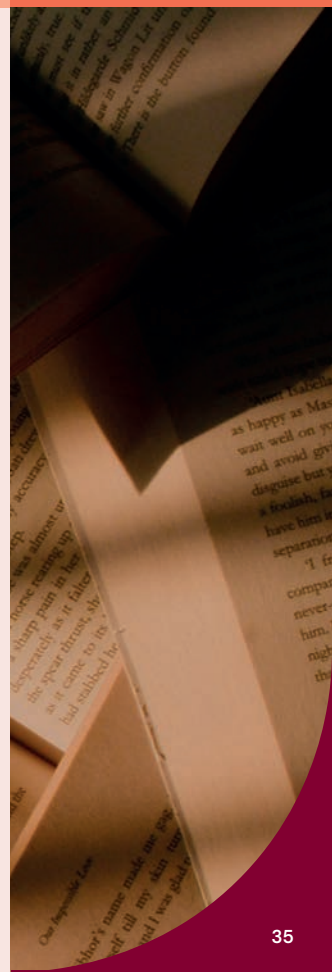
15 september
29 september
13 oktober
27 oktober
3 november
17 november

Kl 19.15–20.30, Själagårdsgatan 13 i Gamla stan.
Obs! Brant trappa ner till Tryckeriet, hiss finns ej!
Antal deltagare: max 10.

OBS! Deltagande förutsätter att man helst ska ha läst evangelietexten innan. Hör av dig om du vill låna en bibel!

Anmälan och frågor: sth.domkyrko.forsamling@svenskakyrkan.se

Mässa firas i Storkyrkan kl. 18.30.

17 SEPTEMBER
15 OKTOBER
19 NOVEMBER
KL 09.00–11.45
STORKYRKOSALEN

Teologiska torsdagar för medarbetare i Stockholms stift

INSPIRATION, FÖRDJUPNING OCH BILDNING
OM KYRKORELEVANT FORSKNING

Hösten 2026 kommer Nya testamentet i ny svensk översättning.
Det är en händelse av teologisk, andlig och kulturell betydelse.

17 september Teologiska vägval i NT 2026

Jonas Holmstrand, docent och universitetslektor i Nya testamentets exegetik vid Uppsala universitet.

15 oktober Från bröder till syskon

Hanna Stenström, lektor i bibelvetenskap, Nya testamentet,
Enskilda Högskolan Stockholm.

19 november Mångfald och enfald hos Paulus

Linda Joelsson har varit primäröversättare i översättningsarbetet
och är präst i Hägerstens församling.

Ingen kostnad men obligatorisk anmälan via stiftets utbildningsportal.

Direktlänk: [svenskakyrkan.luvit.se/LuvitPortal/
activities/ActivityDetails.aspx?inapp=1&id=923](https://svenskakyrkan.luvit.se/LuvitPortal/activities/ActivityDetails.aspx?inapp=1&id=923)

KONTAKTPERSONER

Normunds Kamergrauzis, domkyrkoteolog,

normunds.kamergrauzis@svenskakyrkan.se

Boel Hössjer Sundman, stiftsprost, boel.hossjersundman@svenskakyrkan.se

Lisa Carr, utbildningssamordnare, lisa.carr@svenskakyrkan.se

I samarbete med Stockholms stift

En plats för gemenskap och reflektion

SENIORTRÄFFAR MED SOPPLUNCH

TORS DAGAR UNDER
HÖSTEN KL. 13.00
NICOLAISALEN

DELAR AV HÖSTENS PROGRAM

24 september

Stenhammar, Tegnér och annan pianopoesi med Magnus Mårtensson.

1 oktober

Porträtteringen av Staffan Söderblom i filmen *Den svenska länken*.
Omi Söderblom, författare och fd hovrättsdomare.

8 oktober

Franciskus av Assisi. Vi uppmärksammar 800 årsminnet tillsammans med
Olle Liljefors, präst och författare till boken *12 mystiker med blick för ljuset*.

15 oktober

Musikens ljus i oktober. Gitarrmusik med Johnny Boris Karlsson.

22 oktober

Anknytning är läran om inre trygghet. Hur formas den? Hur påverkar den oss?
Christian Sörлие Ekström, författare till boken *Hur mår egentligen våra barn?*

29 oktober

Höst- och allhelgonatid. Allsånger tillsammans med Samfundet för
Unison Sång och Ingrid Baumgarts.

VÄRD

Mikael Halldin, diakon

**OBS: AV BRANDSÄKER-
HETSSKÄL FÅR MAX
50 PERSONER VISTAS I
NICOLAISALEN.**

**NÄR DET ÄR FULLT
STÅNGS DÖRRARNA
FÖR INSLÄPP.**

PER MAGNUS JOHANSSON

Att tro i en trolös tid

Om tillit, mening och människans utsatthet

SUSANNE WIGORTS YNGVESSON

En sjungande Gud

Musikteologiska tankekompositioner

Böcker och inspelningar

KARIN JOHANNESSON

Det goda livets beskydd

om de tio budorden som rättesnören för ett gott liv

CARL-HENRIC GRENHOLM

Politisk cynism och statens etik

KRISTOFFER LEANDOER

Vidare än himlen

Vad som händer när man öppnar en bok

ANDREAS HOLMBERG

Att förkunna och fira gudstjänst i klimatnödens tid

Tradition, rättvisa och döden

Den medeltida katedralen dominerade inte bara stadsbilden. Den ställde sig också i tillvarons centrum. De höga valven inkluderade allt och alla, och de många sidokappellen erbjöd en mångfald av andlighet och trosuttryck. Allt som rymdes levde i ständig dialog, ibland konfliktfyllt, ibland kreativt nyskapande, ibland nyskapande just därför att det var konfliktfyllt. Men allt rymdes under valven. Katedralen blev därmed ett bildningscentrum, där många hade tillträde och kunde göra sina röster hörda. Sub specie aeternitatis – under evighetens synvinkel!

Katedralen i sin ursprungliga funktion är nu tillbaka. Storkyrkan i Stockholm var först ut i vårt land och många andra katedraler har följt efter och blivit mötesplatser för samtal om vetenskap, teologi och tro, arenor för tolkningskonflikter och möjligheter till bildning i bredaste och djupaste bemärkelse. Katedralakademien gestaltar allt detta.

Genom den bok du nu håller i din hand har Katedralakademien fått fötter. Var du än befinner dig kan du bli en del av det som skett och sker i Storkyrkans närhet. Som enskild läsare eller deltagare i ett gruppsamtal får du redskap att hantera verkligheten inte bara genom intellektuella äventyr utan också existentiellt uppfordrande. Det är spännande att vara människa i evighetens ljus under kosmiska valv!

KG Hammar,
ärkebiskop emeritus

(Ur Inledningen till tredje utgåvan)

MEDVERKANDE SKRIBENTER:
Bengt Brülde, Carl-Reinhold Bråkenhielm,
Teresa Callewaert, Göran Collste,
Anna Davidsson Bremborg, Thomas Ekstrand,
Eskil Franck, Carl-Henric Grenholm,
Ann Heberlein, Werner G. Jeanrond,
Karin Johannesson, Mattias Martinson,
Ola Sigurdson, Peter Strang, Torbjörn Tännsjö,
Niklas Ulfvebrand

Normunds Kamergrauzis (red),
domkyrkoteolog

Böcker

Böckerna finns till försäljning i Arkens bokhandel i Uppsala och Lund samt via många nätbokhandlare som adlibris.com, akademibokhandeln.se, arken.se och bokus.com.

Läs mer om böckerna på svenskakyrkan.se/stockholmsdomkyrkoforsamling/katedralakademien

VAD ÄR TEOLOGI?

Teologisk bildning i akademi, kyrka och samhälle
2022, 40 s

Ola Sigurdson

Professor i systematisk teologi

Vad är teologi? Ett akademiskt ämne, den kristna kyrkans självreflektion eller en kritisk instans för religionens roll i samhället? Även i ett mångreligiöst land som Sverige har den akademiska teologin flera funktioner. Men i vår tid tycks man både i kyrka och samhälle tro att det går att klara sig utan teologi och teologisk bildning. I denna skrift diskuteras den teologiska bildningens roll historiskt och i samtid och vad dess uppgift kan vara inför framtiden.

BOOKSTAVEN DÖDAR MEN ANDEN GER LIV

Om religion som konstare eller tillvaros poesi
2023, 40 s

KG Hammar

Ärkebiskop emeritus och professor

Reflektionen utgår från det faktum att det under 1800-talet aldrig blev någon konflikt mellan den framväxande vetenskapen och den konstnärliga världen. Däremot ansågs vetenskap och tro utesluta varandra. Konflikten uppstod där religion ansågs stå för färdiga och oföränderliga sanningar. Men religion är inte en samling oföränderliga sanningar utan tillit till en sanning som uppstår i mötet mellan bibeltexter och tradition å ena sidan och mänskliga situationer, kunskaper och erfarenheter å den andra. Enligt kristen tro och erfarenhet är det i detta mellanrum Anden verkar.

ÄRLIGT TALAT

Dialog som livshållning
2023, 40 s

Lisbeth Gustafsson

Journalist och teologie
hedersdoktor

Dialog är vägen till kunskap i vår tid. När vi lyssnar och knyter an till varandras erfarenheter blir vi medvetna om vår roll som deltagande observatörer av världen. Att vi är subjekt som påverkar och påverkas av skeendet omkring oss. Platsen för dialog är det mellanmänniska mötet. Men det gäller att se upp, för ordet dialog är tyvärr ett missbrukat begrepp. Allt som beskrivs som dialog är inte dialog utan "till dialog förklädd monolog".

FRÅN OCH MED GUD

Om trons språk och rimlighet
2023, 40 s

Jonas Eek

Domprost i Stockholms
stift och docent

Storkyrkan är en reformatorisk katedral. Här har språk och undervisning spelat avgörande roller genom seklerna. Och gör så alltjämt. På kyrkans östra sida står Olaus Petri staty, den svenske reformatorn. Reformationens fråga var kommunikativ och pedagogisk. Den handlade om hur budskapet om nåden skulle bli tillgängligt och begripligt för människor. Kyrkans uppdrag är att erbjuda språk där tron blir möjlig. Människor som söker kyrkan har rätt att förvänta sig det. I Mäster Olofs efterföljd blir den ständiga frågan vilka folkspråk evangeliet behöver översättas till i dag.

DEN KRISTNA TRONS IDENTITET

Ett "biometriskt" perspektiv
2024, 49 s

Eskil Franck

Docent

Under kristendomens långa historia har det hela tiden rått delade meningar om hur tron ska förstås och tillämpas. Dessa skiftande tolkningar har idag lett till en förändrad bild av tron både i teorin och praktiken. Frågan inställer sig då vad vi egentligen har gemensamt med de första kristna som gick ut i världen med budskapet? Vilken är den grundläggande identiteten som vi har att förhålla oss till och ta spjörn mot om vi fortfarande vill kalla oss kristna?

HISTORIEN BOR HOS OSS ALLA

Om Stockholms stifts
historia och identitet
2024, 49 s

Fredrik Santell

Teologie doktor i kyrkohistoria

En skrift som vill inspirera till ett mer förutsättningslöst stiftshistoriskt studium av Stockholms stifts historia och identitet som – när man skrapar på ytan – visar sig vara imponerande i sin mångfald men också i sin komplexitet.

ATT DE ALLA SKALL BLI ETT

Ekumenikens väg och mål
2025, 52 s

Jonas Jonson

Biskop emeritus och docent

I denna skrift målas ekumenikens historia med snabba penseldrag. Den första stora ekumeniska kyrkokonferensen i modern tid ägde rum i Stockholm 1925. Stockholmsmötet hade en förhistoria som gick tillbaka ända till de ekumeniska konciliernas tid. Det inledde den moderna kyrkoekumenikens århundrade. Det har fördjupat kristenhetens gemensamma tro, enat kyrkorna och öppnat dem mot samhället, kulturerna och världsreligionerna. Utan att tänka mycket på det, lever vi mitt i en ny reformation.

VAD ÄR ETIK?

Om den kritiska reflektionen
över moralen
2025, 48 s

Carl-Henric Grenholm

Professor emeritus i etik

I denna skrift hävdas att etiken ska förstås som en kritisk reflektion över moralen. Dess uppgift är att undersöka huruvida våra normer och värderingar är berättigade. I ett demokratiskt och mångkulturellt samhälle har vi alla ansvar att bidra till en offentlig och kritisk dialog över moralens innehåll. Detta gäller också den kristna kyrkan, vars uppgift är att framhålla både människovärdets betydelse och radikaliteten i ett kristet kärleksideal. Men i den etiska dialogen behöver vi vara ödmjuka och undvika varje form av moralism.

EXISTENTIELL BIOLOGI OCH KRISTEN SKAPELSETRO

2025, 56 s

Carl-Reinhold Bråkenhielm

Professor emeritus i empirisk livsåskådningsforskning

Om den nutida ateismens invändningar liksom de svar som framställts av kristna teologer och filosofer. En grundtanke i boken är att man måste göra en åtskillnad mellan evolutionsteori och evolutionstolkning. Kristen skapelsetro tolkas som en helhetstolkning i dialog med andra icke-kristna tolkningar. Min huvudpöäng är att det inte behöver finnas en konflikt mellan skapelsetro och biologisk vetenskap.

Det innebär inte att alla frågor har enkla och definitiva svar.

DET GODA LIVETS BESKYDD

Om de tio budorden som
rättesnören för ett gott liv
2025, 48 s

Karin Johannesson

Biskop i Uppsala stift och docent

Vad är ett gott och lyckligt liv? Hur skyddar vi det egna och det gemensamma livet på bästa sätt? De tio budorden är allmänmännsliga och har i alla tider fungerat som rättesnören för ett livsbejakande liv.

**ATT FÖRKUNNA OCH
FIRA GUDSTJÄNST
I KLIMATNÖDENS TID**
2025, 48 s

Andreas Holmberg
Biskop i Stockholms stift
och teologie doktor

Förkunnelse och undervisning som helt bortser eller blundar för klimatkrisen riskerar att bli världsfrånvänd och irrelevant. På samma sätt behöver gudstjänsten gestaltas på sätt som hjälper oss som samlas att hantera och navigera i en mycket utmanande tid.

Vill du vara med och stötta utgivning av Katedralakademiens förlag?

Det kan du göra på flera sätt. Genom att läsa våra böcker. Eller genom att stötta oss med en donation.

En frivillig gåva till
Katedralakademiens förlag
tas tacksamt emot via
swish 123 491 2861.

FÖRSYN OCH FÖRNUFT
Om den evolutionära slumpens
betydelse och begränsningar
2026, 64 s

Carl-Reinhold Bråkenhielm
Professor emeritus i empirisk
livsåskådningsforskning

Försynstron har i alla tider utmanats av det ondas problem. Idag kommer frågorna också från vetenskapen. Kan man tro på Guds ledning och omsorg om livet och människan uppkommit genom arternas slumpmässiga variation och naturligt urval? Inom teologin finns idag ett nyvaknat intresse för att ta sig an denna utmaning. Carl-Reinhold Bråkenhielm ger en inblick i denna debatt och olika försök att nytolka försynstron.

POLITISK CYNISM OCH STATENS ETIK

2026, 32 s

Carl-Henric Grenholm
Professor emeritus i etik

Hur är statens etik förenlig med den politiska cynismen, enligt vilken staten själv inte är underställd några moraliska krav? Och vilka rimliga alternativ finns det till den politiska cynismen? Detta utforskar Carl-Henric Grenholm i sitt födelsedagsföredrag, som hölls 14 december 2025 i Katedralakademin.

VIDARE ÄN HIMLEN

Vad som händer när man öppnar en bok
2026, kommande (sidor okända)

Kristoffer Leandoer
Författare och litteraturkritiker

UTKOMMER HÖSTEN 2026!

Utifrån bland andra Shakespeare och Bibeln kommer vi att se hur litteratur uppstår i mötet och samarbetet mellan läsare och text. Vi ska lära oss att samtala med de döda. Och med de ofödda. All litteratur är hopp.
Bokrelease 6 december. Läs mer på sid 30.

EN SJUNGANDE GUD

Musikteologiska tankekompositioner
2026, kommande (sidor okända)

Susanne Wigorts Yngvesson
Professor i etik

UTKOMMER HÖSTEN 2026!

Hur kan vi med ord närma oss något som egentligen inte är ord utan ljud, klang, rytm, tystnad och kroppslig erfarenhet? För att söka svar på sådana frågor prövar Susanne Wigorts Yngvesson idéer och argument hos teologer, poeter, musiker och filosofer.
Bokrelease 11 oktober. Läs mer på sid 19.

ATT TRO I EN TROLÖS TID

Om tillit, mening och människans utsatthet
2026, kommande (sidor okända)

Per Magnus Johansson
Psykoanalytiker och docent i idéhistoria

UTKOMMER HÖSTEN 2026!

Att förbereda sig för livet är också att förbereda sig för död, smärta och ovisshet, men samtidigt att återerövra hängivenheten, motståndet, ansvaret och tacksamheten. Hur kan vi leva och hur skall vi överleva?
Bokrelease 13 september. Läs mer på sid 12.

KATEDRALAKADEMIN

Liten bok om ett stort ämne

Carl-Henric Grenholm (1945–2026), professor i etik, har skrivit en liten bok om ett stort ämne. I *Vad är etik? Om den kritiska reflektionen över moralen* behandlas på knappt 40 sidor frågor om moralen som social institution, etik som kritik av moralen, människans värdighet, den kristna etikens specifika bidrag och etik som demokratisk deliberation.

Författaren har haft ett stort inflytande över den teologiska etiken i Sverige, alltsedan han disputerade 1973 på en avhandling om kristen social-etik. Han har undervisat tusentals studenter och handlett ett stort antal doktorander till disputation. Nyligen publicerade han även ett banbrytande verk om politisk filosofi och etik. Det finns således stor kunskap och en gedigen reflexion bakom skriften *Vad är etik?*

Grenholm föreslår att vi bör skilja mellan begreppen moral och etik, där moral är uppfattningar om vad som är rätt och gott, medan etik är en teoretisk och kritisk reflexion över moralen. Vad betyder då kritik här? Kritik har ofta en negativ innebörd, men hos Grenholm betyder det snarare, som hos filosofen Immanuel Kant, en undersökning av fenomenet moral. Därmed kan etik bedrivas på universiteten, men som Grenholm hävdar har vi alla ett ansvar att bidra till den etiska reflexionen. Här hänvisar han till den tyske

filosofen Jürgen Habermas diskursetik, som innebär att människor utifrån ömsesidighet och respekt tillsammans diskuterar sig fram till välgrundade uppfattningar i moraliska frågor. Till denna diskussion är alla välkomna och den berikas av att deltagarna har olika religiösa och ideologiska utgångspunkter. Grenholm avvisar med rätta idén om "svenska värderingar" som proklamerats på senare tid. Detta begrepp skapar ett motsatsförhållande mellan "vi" och "dom" och förhindrar en öppen dialog.

Ger då kristendomen något särskilt bidrag till etiken? Detta förnekas av teologer särskilt inom katolsk tradition som utgår från läran om den naturliga lagen, medan vissa protestantiska teologer hävdar att den kristna etiken är unik. Grenholm argumenterar för en medelväg. Han menar att varje människa genom sitt förnuft kan komma fram till vad som är rätt, men att Jesu radikala kärleksbud ger en fördjupad förståelse för vad medmännisklighet och människans värdighet betyder.

Skriften *Vad är etik?* ger en god överblick över etiken och kan förhoppningsvis leda läsaren vidare till fördjupade studier av detta viktiga ämne.

Göran Collste,
professor emeritus i tillämpad etik
vid Linköpings universitet

Carl-Henric Grenholm (1945–2026)

Professor Carl-Henric Grenholm har i mer än ett halvt sekel varit en påtaglig och betydelsefull kraft inom den svenska teologisfären. Han blev professor i etik 1992, men började undervisa som lektor vid Teologiska fakulteten i Uppsala redan 1976. Doktorsavhandlingen om ekumenisk social-etik följdes av studier om arbetsetik och arbetets mening.

Inom sin forskning har han, utöver att ha skrivit om ekonomi och luthersk etik, behandlat olika former av kristen etik, etisk teori samt vetenskapsteori. Och helt nyligen publicerades hans banbrytande monografi *Kritisk politisk etik. Om moralens betydelse inom politiken* (Acta Universitatis Upsaliensis, 2024) samt en mindre bok, utgiven av Katedralakademien, *Vad är etik? Om den kritiska reflektionen över moralen* (Katedralakademien, 2025).

Carl-Henric Grenholm har varit en oavbruten dju-
plodande forskare, och en engagerad och mycket uppskattad handledare som haft stort inflytande. På våra breddgrader kommer ingen annan professor i etikämnet i närheten av det Grenholm genomfört, bland annat har han varit handleda-

re för minst tjugofem doktorander. Som en av dessa privilegierade doktorander, vill jag nämna tre lärdomar jag bär med mig från mitt möte med Grenholm och som berört och synligt påverkat mitt sätt att förstå och tolka världen.

Den första lärdomen handlar om Carl-Henric Grenholms extraordinära strävsamhet. Genom hans sätt att arbeta har han lärt flera generationer teologistudenter om arbetsetik, arbetets mål, värde och mening. Grenholm brukade säga att etikernas viktigaste uppgift är att forska och att det arbetet går före allt annat. Och han har levt som han har lärt. Tre mycket omfattande forskningsprojekt har initierats av Grenholm: om "ideologiska konflikter i svensk arbetslivsdebatt", om "etisk reflektion i ekonomisk teori och praktik" och om "luthersk teologi och etik – i ett efterkris-tet samhälle".

Den andra lärdomen handlar om rättvisans betydelse för etiken och moralen. Att ta del av Carl-Henric Grenholms eget rättvisepatos och ställningstagande i politiska frågor och hans samhällsengagemang har varit ytterst lärorikt och utmanande. Han har påvisat vikten av att se

rättvisan som etikens grundläggande element, att analysera, försöka förstå och samtidigt befästa och upprätthålla dess betydelse och värde. Grenholm har varit en ledstjärna när det gäller etikens relevans i kritiska studier av politisk teori och i politiskt handlande.

Den tredje lärdomen handlar om Carl-Henric Grenholms generositet, och hans integritet. Vi är många som i Grenholm mött en genuint engagerad lärare och en rättvis och alltid uppmuntrande handledare som engagerat sig i vårt arbete och som gett oss mycket mer än en doktorand har rätt att förvänta av sin handledare. Detta är jag oändligt tacksam för.

Sist men inte minst vill jag tacka Carl-Henric Grenholm för hans goda råd och stöd i uppbyggandet av Katedralakademien, något som förhoppningsvis också främjar etiken.

*Normunds Kamergrauzis,
domkyrkoteolog*

Inspelade föredrag

Ta del av föredragen via
[svenskakyrkan.se/
stockholmsdomkyrkoforsamling/
katedralakademin](https://svenskakyrkan.se/stockholmsdomkyrkoforsamling/katedralakademin)

VAD ÄR TEOLOGI?

Lyssna till Ola Sigurdson, professor i systematisk teologi, som diskuterar den teologiska bildningens roll i historia och i samtid och vad dess uppgift kan vara inför framtiden.

VAD ÄR ETIK?

Om den kritiska reflektionen över moralen.
Carl-Henric Grenholm, professor emeritus i etik,
Jenny Ehnberg, teologie doktor i etik och Torbjörn
Tännsjö, professor emeritus i praktisk filosofi.

DEN HISTORISKE PERSONEN JESUS: VAD KAN MAN VETA?

Hur arbetar forskare för att förstå Jesus budskap och verksamhet i det judiska samhället på hans tid? Professor Cecilia Wassén, förklarar och berättar.

ANDLIG BEREDSKAP

”Andlig beredskap” betyder en övning i att tänka på ett annat sätt när det gäller fredskapande. Lyssna till KG Hammar, ärkebiskop emeritus och professor.

TRO OCH POLITIK

Vilken relevans har religiösa övertygelser för våra politiska ställningstaganden? Lyssna till Carl-Henric Grenholm, professor emeritus i etik.

VILKEN HUNGER ÄR DET VI FÖRSÖKER MÄTTA MED EKONOMI OCH KONSUMTION?

Antje Jackelén, ärkebiskop emerita, samtalar med domprost Jonas Eek om vad det är att vara människa, samt vilken hunger det är vi försöker mätta med ekonomi och konsumtion?

AKADEMIER – VARFÖR FINNS DE?

Behövs akademier av detta slag och vad innebär det att ha ett akademiskt förhållningssätt? Domprost Jonas Eek i samtal med Mats Malm, Svenska Akademiens ständige sekreterare.

KYRKAN MELLAN TEOLOGI OCH RELIGIONSVETENSKAP

Samtal om utvecklingen inom den teologiska delen av universiteten och akademien, främst i Sverige. Karin Johannesson, biskop i Uppsala stift, docent och Philip Geister, SJ, rektor för Newmaninstitutet. Samtalet leds av Eskil Franck, docent.

DOMEN-SYNDEN-SKULDEN OCH DÖDEN

Lyssna till Eskil Franck, docent och Caroline Krook, biskop emerita, som samtalar om hur vi tolkar bibeltexterna, hur bundna eller fria vi är i förhållande till dem...

EXISTENTIELL BIOLOGI OCH KRISTEN SKAPELSE TEOLOGI

Carl-Reinhold Bråkenhielm, professor emeritus i empirisk livsåskådningsforskning, i samtal med Mikael Stenmark, professor i religionsfilosofi, om evolutionsteorin och dess förhållande till olika sätt att se på tillvaron i stort.

PROFESSOR CARL-HENRIC GRENHOLMS FÖDELSEDAGSFÖRELÄSNING

Carl-Henric Grenholm tar sig an ett högaktuellt ämne:
Politisk cynism och statens etik.

SANNING OCH FAKTA I EN KULTUR FULL AV LÖGNER

Domprost Jonas Eek i samtal med filosof Åsa Wikforss,
ledamot i Svenska Akademien om fakta och alternativa
fakta, kunskap och kunskapsmotstånd.

DEN GEMENSAMMA BEKÄNNELSEN

Kardinal Anders Arborelius i samtal med docent Eskil
Franck om bl a skiljaktigheter och ambitionen att närma
sig varandra och om hans egen roll som andlig ledare
för en världsvid kyrka i svenskt minoritetssammanhang.

Hæc ædes sacra,
Anno a Chr: Nat: MCCCXIV
Exstrui coepta a Pro-Rege BIRGERO JARL,
A Flammiis, quæ urbem sapius populata sunt intacta.
Fulmine afflata annis MDLXVII & MDXCV
Magno hominum pavore, sed vel nullo vel levi detrimento
Pro Regis gloriosæ mem: GUSTAVI I Zelo,
A Superstitionibus Papisticis A: MDXXVII repurgata.
Iussu Ejusdem Regis & Regni Statoris,
Ne nimia propinquitæ arcu truncata,
A parte hac orientali truncata.
Sed quod longitudini dentum, latitudine pensatum
Chorus ad amplitudinem Templi utrinque extensus
Tandem jussu & auspicio Clemeniss: REGIS

FRIDERICI,

Turris stupendæ altitudinis cum vetustate fatisceret,
diruta,
Et ipsa ædes una cum tecto renovata.
Opus inchoatum A: MDCCXXVI, consummatum MDCCXXIII,
Aris solum non ullius hominis dispendio stetit
Tu quis quis es,
Tibi manifestum Conservatoris O: M: numen venerans
Et ut suum hoc Sanctuarium porro tueatur,
Verboque suo hæc tonet indefinenter,
Ac inflammet corda audientium,
Alia vero tonitrua, aliosque ignes
Ardenter præ-

Veckans spaning med domprost Eek

VARJE VECKA KAN DU TA DEL AV ETT NYHETSBRIV MED EN AKTUELL "SPANING" SIGNERAD DOMPROST JONAS EEK.

OM DU ÄR INTRESSERAD
KAN DU PRENUMERERA
VIA [SVENSKAKYRKAN.SE/
STOCKHOLMSDOM-
KYRKOFORSAMLING/](https://svenskakyrkan.se/stockholmsdomkyrkoforsamling/)

#117 Översättning

I år kommer en ny bibelöversättning. Det är 500 år sedan Olaus Petris första svenska bibelöversättning kom, en skrift som för övrigt trycktes i en lokal här i Gamla stan som församlingen fortfarande äger.

En ny översättning är roligt och känsligt, på samma gång. Folk går igång. Någon älskar det. Andra retas. Så är det. Så ska det vara. Redan innan texten kommit är debatten igång. I veckan kritiserade en språkvetare, som varit med i processen som stilist, att arbetet har varit alltför forcerat (*Uttalandena får mig att framstå som mindre vetande*).

Och det kommer bli mer snack. Översättningsarbete är debattgenerande, eftersom det är en fråga om tolkning.

Som julevangeliet. Här är vi vana att läsa om att Maria: "Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärgen." Men kanske behöver vi tänka om. Det grekiska ordet för härbärke är *katályma*. Ordet har många betydelser. I den nya översättningen har man valt att tolka begreppet som gästrum. Betydelsen blir då att Maria inte fick plats i gästrummet där de bodde, utan fick gå ut i ett allrum eller liknande för att föda sitt barn. Onekligen ett nytt sätt att tänka.

Eller det typiska kyrkordet *omvändelse*; ett laddat begrepp som för somliga står för något livsavgörande och medan andra får associationer åt helt andra håll: kravfyllt, kladdigt, konstlat. I den grekiska grundtexten är det ordet *metanoia* som avses. I provöversättningen till NT-26 översätts *metanoia* med "ändrat sätt att tänka".

Också ett nytt sätt att tänka. Eller – om man så vill – en omvändelse.

*Guds rike är en vision av en mänsklig gemenskap
där sådana etiska ideal som fred, rättvisa, jämlikhet, solidaritet
och utgivande kärlek är förverkligade. Dessa kan aldrig fullt ut realiseras
här i tiden, men just därför blir sprickorna och ofullkomligheten
i dagens samhällsordningar tydliga.*

CARL-HENRIC GRENHOLM

**Svenska
kyrkan**

Stockholms
domkyrkoförsamling

Stockholms domkyrkoförsamling
Stortorget 1, Gamla stan
111 29 STOCKHOLM
stockholmsdomkyrkoforsamling.se

